

دیموکراتیه‌تی خوپه‌سەندی

مه جید سالخ

دەکریت بلىن پاش دامەز زاندى پەرلەمان و حکومەتى هەریمی کوردستان لە سالى ۱۹۹۲، ئىتىگەلى كورد لەم پارچەيىھى كوردستان هەلى خۆبەريو بىردى بۇ رەخسا. ئەو هەلەش داوايەكى لە مىزىنە كورد بۇو، لە پىيتسا دا خويىن فرمىسىك زۆرى بۇ رېتىبو. بەلام بەداخەوە لە ماوهى ئەوسىيازدە سالەي رابوردوودا بەوشىۋە كە دەبوايە ببوايە نەمان توانى نمونەيەكى سەركەتووى وا بەرجەستە بىكەين كە خەومان پىيۇو دەبىنى، نمونەيەك كە نەك هەر خۆمان بەلکو دۆستەكانمان شانازىمان پىيۇو بىكەن. گەر راستىگۇ بىن لەگەل خۆماندا، ئەو ديمۆکراتيەتى كە ئىئىمە شەو رۆز لە مىدىاى حزبەكاندا دىبىستىن بە تەنبا ديمۆکراتيەتىكە كە مايەي پەسەندى خۆمانە، يان راستى بلىن مايەي پەسەندى حزبەكانى خاونەن دەسەلاتە لە كوردستان. ئەگىنا هىچ ديمۆکراتيەتىكە لەم كەوندا سىيازدە سال و خوا ئەزانى تاكەي)، كۆمەللى خەلک نويىن رايەتى چەندىن نەوە بکات؟! هىچ ديمۆکراتيەتىكە لە قوشىنىكى دونيادا هەيە هەلبىز اردى شارهوانىكەنانى بۇ دوو سال بىكىت (كەچى بۇ بوبەئەنجومەنلى شارهوانى بۇ هەتا هەتايە). ئەوفەسادى ئىدارىيەتى كە لە فەرمانگە دامەزراوەكانى ئىئىمەدا هەيە، لە سەر ئاستى نەك ناوجەكە بىگرە لە سەر ئاستى هەمۇ دۇنيا وىنەي كەمە، ئەو رۇتىنى بەپەريو چۈونى كاروبارى حکومىيەتى لای ئىئىمە هەيە، لەم سەرددەمە كە بە سەرددەمى حکومەتە ئەلكترونىيەكان ناسراوە، هەر لە باسکەرنى نايدىت. سەبارەت بەئازادى رۆزىنامەگەرىش ئەو شاردنەوەي راستيانە كە لە لای ئىئىمە پەيپەو دەكىرىت واي لە رۆزىنامەكانى ئىئىمە كردوھ خەلک ھىننەدە بەلايانەوە نەچن و نەيان خويىنەوە. هەر پەرۇزىيەك كە لە جىيەكەيەك ئەنچام دەدرى يەك دوو سالى تر لە بەر باش جىيەجىنە كەن و بۇ ئەوەي كەسى تر قازانچى لىېپەكتە، جارىكى تر بە بوجەيەكى خەيالى دووبارە دەكىرىتەوە... (بۇ زانىياريتان زۇربەي كۆمپانىيەكانى كوردستان خاونەكانيان بەرپرسە حىزبى و سەربازىيەكانى كوردستان يان شەرىكىيان). لەرروى بەشدارىيەكەن سىياسىيىشەوە خەلک لە گۆپپانى رووداوهكەن و دەستىشان كەن چارەنوسى خويان ورۇلەكانيان وەدەرنراون و تەنبا لە كاتى پىيۆسىتاو وەك لاسايى كرنه وەيەكى رىزىمە تۆتالىتايىيەكان لە فەرمانگەكانيان دەيانىزىنە سەرجادەكان و ناچارى بەشدارىيەكەن رىپېۋانىكى دەكەن كە لەوانەيە بەلای ئەوەوە جىيەكە ئەھەمەيت نەبىت.... دەكىرىت دەيان نمونە تر بەھىنەنەوە كە لەم سىيازدە سالەي رابردوودا بەداخەوە بە باشى مامەلەمان لە گەلدا نەكىدون و كەلکمان لە دەرفەتكە وەرنەگرتۇو. بۇيە ئىئىمە پىيەمان و اىي ئەگەر جاران بۇونى چاوهزىتەكانى دىكتاتۆرەكەي بەغدامان كردى بۇ ئەنچام نەدانى ھەندى رېفورمى پىيۆسىت، ئەوا ئىيىستا كاتى ئەوە هاتوھ بە خۆماندا بچىنەوە و ئەوەي باشە باشتى بىكەين و ئەوەي پىيۆسىتە بۇ گەلەكەمان ئەنچامە بدەين.